

Taxonómia a jej dopad na agropotravinársky sektor

Taxonómia znamená aj udržateľné financovanie. Európska komisia v roku 2020 prijala Nariadenie o taxonómii. Je to vlastne klasifikačný systém stanovujúci zoznam ekologicky udržateľných ekonomických činností, ktorý stanovuje zastrešujúce podmienky, ktoré musí ekonomická činnosť spĺňať, aby bola kvalifikovaná ako ekologicky udržateľná. Plnenie týchto podmienok potom berie do úvahy financujúca banka pri poskytovaní úveru a stanovovaní jeho podmienok.

Taxonómia obsahuje šesť environmentálnych cieľov:

- Zmierňovanie zmeny klímy
- Adaptácia na zmenu klímy
- Udržateľné využívanie a ochrana vodných a morských zdrojov
- Prechod na obehové hospodárstvo
- Prevencia a kontrola znečistenia
- Ochrana a obnova biodiverzity a ekosystémov

Daná činnosť je v súlade s taxonómiou vtedy, pokiaľ významne prispieva k dosiahnutiu aspoň jedného z vyššie vymenovaných šiestich environmentálnych cieľov a pokiaľ zároveň nespôsobí významnú ujmu žiadnemu z ostatných piatich cieľov.

Európska komisia aktuálne pripravuje delegované akty (pre každý zo šiestich hlavných cieľov). Za týmto účelom založila Platformu pre udržateľné financovanie, ktorá má za cieľ vypracovávať odporúčania pre Európsku komisiu. Výstupy tejto platformy z roku 2022 už obsahujú aj stanovenie podmienok pre poľnohospodárstvo a potravinársky priemysel. Tieto podmienky boli nastavené „o nás bez nás“ tak striktné, že by zásadným spôsobom sťažili prístup poľnohospodárskych a potravinárskych podnikov k úverovým zdrojom. V skratke uvádzam podmienky pre poľnohospodárske podniky:

	Variant A	Variant B
Rastlinná výroba	Povinnosť vyčleniť 20% pôdy poľnohospodárskeho podniku mimo produkciu	Povinnosť buď hospodáriť ako ekologický poľnohospodár alebo používať len biologické prípravky na ochranu rastlín
Živočíšna výroba	Povinnosť, aby 50% pôdy poľnohospodárskeho podniku bolo v režime extenzívnych TTP so zákazom hnojenia a používania pesticídov	Povinnosť, aby 50% stáda tvorili ohrozené plemená
Spoločná požiadavka	Variant C Maximálna dávka dusíku 120/140 kg/ha za rok Minimálne 80% dusíka musí byť aplikovaných v organických hnojivách Hnojenie dusíkom je zakázané v oblastiach Natura 2000 a ZOD (zóna ohrozená dusičnanmi) s 0,5 km ochranným pásmom Ustajnenie zvierat a skladovanie hnoja je zakázané v oblastiach Natura 2000 a ZOD s 1 km ochranným pásmom	

Krajiny EÚ mali čas na vyjadrenie sa k odporúčaniam platformy do 28. februára 2023. Oslovené boli ale len ministerstvá financií. V rámci medzirezortnej spolupráce ministerstvá financií v niektorých členských štátoch požiadali ministerstvá poľnohospodárstva o vyjadrenie. Na Slovensku to tak, bohužiaľ, nebolo.

Aktivity Konzorcia

Konzorcium SPPK s českými samosprávnymi organizáciami vytvorilo k tomuto dokumentu spoločné

stanovisko, ktoré bolo následne zaslané na Ministerstvo financií SR, Ministerstvo životného prostredia SR a Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR. Zároveň sme aktívne lobovali v rámci európskych inštitúcií, COPA COGECA a samosprávnych organizácií ďalších členských štátov. A výsledok sa dostavil.

Európska komisia 5. apríla 2023 zverejnila delegovaný akt k taxonómii, kde kritériá pre taxonómiu v oblasti poľnohospodárstva a spracovania potravín boli z delegovaného aktu na poslednú chvíľu vyňaté, čo považujem za veľký úspech nášho Konzorcia. Predpokladáme, že táto problematika sa na úrovni EÚ bude riešiť aj naďalej a skôr, či neskôr sa objaví opäť. Budeme však už pripravení a veríme, že podmienky sa podarí nastaviť (už aj za účasti poľnohospodárov a potravinárov) tak, aby boli splniteľné a umožňovali ekonomické fungovanie podnikov.